

MEMORANDUM

25. marta 2005.godine

Nova PKM-ova licenca: Rezime za objašnjenja

PKM je počeo da izdaje novu licencu svim aktuelnim radio i televizijskim emiterima.

Nova licenca ne nameće emiterima nijedan operativni i finansijski teret. Ipak, mi verujemo da ćete vi konstatovati da je ova nova licenca jasnija, razumljivija i profesionalnija od postojeće licence PKM-a.

I. Zašto nova licenca PKM-a?

Ovo je deo naše pripreme za prelazak u stalnu kosovsku regulatornu agenciju – Nezavisnu komisiju za medije, delujući saglasno najboljoj evropskoj praksi.

Za zdrav i uspešan sektor medija u Kosovskoj ekonomiji traži se, delimično, da emiteri jasno znaju njihova prava i obaveze. Licenca treba da jasno i razumljivo odredi pravila i regulative koje se primenjuju na radio i televizijskim stanicama u njihovim svakodnevnim radnjama.

Mi smo pažljivo revidirali postojeći tekst licence PKM-a. Isti sadrži mnogo nedostataka koji slabe moć PKM-a da reguliše radio-difuziju u saglasnosti sa najboljim evropskim praksama. Ovi nedostaci takođe rade na štetu emitera.

Specifično:

- Od 2000 godine, PKM je izdao najmanje tri različita i nedosledna teksta licence. Ovo znači da svi emiteri nisu podložni istim legalnim zahtevima. Ovo nije dosledno sa vladavinom Zakona.
- Postoje razlike u prevodima u nekim tekstovima licence između verzija na Engleskom i na Albanskom.
- Tekstovi licence sadrže kontradikcije i dvosmislenosti koje čine da su isti teški za tumačenje i primenjivanje. U jednoj tački su licence protivrečne Uredbi UNMIK-a 2000/36, što čini da su licence nevažeće što se toga tiče.

- Tekstovi nisu dobro organizovani, sa paragrafima bez broja, što ih nepotrebno čini teškim za shvatanje i pamćenje.
- Najvažnije je da se licence ne upućuju na nekoliko važnih regulatornih pitanja.

Mi smatramo da je bitno pojasniti i profesionalizovati naše licence što je prije moguće, da bi Nezavisna komisija za medije u buduće imala čvrste i jasne legalne osnove za svoje regulatorne radnje.

Zbog ovih razloga, mi smo pripremili novu licencu PKM-a.

II. Pregled: Nova licenca

Stara licenca PKM-a se sastojala (u principu) od dva dela: Opšti uslovi i termini koji postavljaju pravila primenljiva za sve emitere; i Tehnički standardi, termini i karakteristike, koje specifikuju tehničke parametre - kao što su frekvencija, lociranje predajnika, karakteristike antene - za svaku stanicu pojedinačno. U stvari, mnogi emiteri nikad nisu dobili ovaj drugi dokument.

Nova PKM licenca se sastoji od pet delova:

1. **Uverenje za licencu:** Samo je jedna stranica, pogodna da se postavi na zid, tvrdeći da je emiter nosioc licence PKM-a.
2. **I deo – Opšti uslovi i termini licence:** Prerađena verzija postojećih uslova licence primenljivih za sve emitere.
3. **II deo - Tehnički uslovi i termini licence:** Detaljna tabela koja određuje odobreni nivo snaga, sa tačnom lokacijom i karakteristikama antena i drugim uslovima funkcionisanja specifičnim za svakog emitera. II deo takođe precizira vlasništvo stanice i svakih drugih dodatnih uslova i termina svoje licence.
4. **III deo – Licencirani format programa:** Kratak rezime formata programa i komponenata za koju je izdata licenca PKM-a. Suštinske promene programa će tražiti odobrenje PKM-a radi sigurnosti da će stanica nastaviti da služi posebnom javnom interesu, za koji je prvenstveno licenca izdata.
5. **IV deo - Karta Licencirane Teritorije:** Kompjuterski izrađena topografska mapa koja pokazuje zonu za koju je stanica licencirana da pokrije.

Pored toga, od emitera će se tražiti da popuni obrazac zvani **Deklaracija vlasništva**, da razjasni stanje vlasništva svakog licenciranog.

III. Objašnjenja

Sleduju komentari objašnjenja za svaki deo nove licence.

A. I deo – Opšti uslovi i termini licence: Osnovne regulative primenljive za sve emitere.

1.0 Definicije: Postojeće licence PKM-a ne sadrže ključne legalne termine. Definicije su važne za jasnoću.

2.0 Izdavanje licence: Stare licence PKM-a uopšte ne određuju rok važnosti.

3.0 Povinovanje: Ova sekcija određuje legalni okvir ove licence, uključujući osnovne uslove sa kojima emiter i PKM moraju da se povinuju.

3.1: Adaptiran od postojećih licenci.

3.2: Adaptiran od postojećih licenci.

3.3: Dodata je odredba koja traži da se emiteri pravovremeno povinuju sa zakonitim regulativama PKM-a, uključujući eliminisanje smetnje prouzrokovane od licenciranog.

3.4: Dodata je odredba koja traži da emiteri prenesu vanredne informacije i druge poruke za javnost od Kancelarije Premijera odnosno SPGS koje se smatraju bitnim za javni interes.

3.5: Dodati je zahtev da emiteri obezbede pristup PKM-u u njihovim prostorijama radi inspekcije u slučaju kontrole.

3.6: Dodati je zahtev da svi emiteri koji dobiju podršku od javnih fondova obezbede godišnji izveštaj kako su potrošeni ovi fondovi. Tačnost ovih izveštaja može da bude predmet proveravanja od strane regulatora radio-difuzije.

3.7: Dodata je odredba koja pojašnjava u licencama PKM-a da se Kod ponašanja za elektronske medije primenjuje u svim programima koje stanica emituje, bez razlike da li ih emiter proizvodi ili ne, odnosno obezbeđuje ih od drugih izvora.

3.8: Pojačana je odredba iz postojeće licence PKM-a da će PKM emiteru obezbediti u potpunosti i na fer način priliku da odgovara za sve navode za kršenje pravila PKM-a.

3.9: Razjašnjavaju se postojeće odredbe u licencama PKM-a.

4.0 Odredbe za funkcionisanje: Ova sekcija postavlja regulativne zahteve za svakodnevno funkcionisanje radio i TV stanica.

4.1: Odredbe za autorska prava su nepromenjene iz postojećih licenci.

4.2: Zahtevi za arhiviranje su nepromenjeni iz postojećih licenci, osim razjašnjenja da snimci moraju da se čuvaju u digitalnom formatu.

4.3: Razjašnjava se koju informaciju mora da dostavi Licencirani kad se ista menja. Obaveštenje za prekide programa traži se samo za prekide koji traju celog dana, a ne pola dana kao što je u postojećim licencama. Dodata je odredba koja traži od emitera da obaveste PKM za svaku promenu statusa vlasnika odnosno licencirani može da bude diskvalifikovan za licencu po pravilima PKM-a za Uslove za licencu (posebno priloženo.)

4.4: Produženo je na 90 dana (od 45 u postojećim licencama) period za koji nova licenca, ili amandman iste licence, mora da bude u funkciji.

4.5: Razjašnjava se da su licence izdate za korišćenje frekvencije 24 sata, i aktuelno korišćenje može da bude najmanje šest sati dnevno između 06:00 i 24:00 časova.

4.6: Dodata je odredba koja izričito dozvoljava emiterima da ugovaraju sa trećim licima (kao što je KZTM) da operišu sa njihovim predajnicima ali razjašnjava se da su sva prava i odgovornosti licence zadržana od strane Licenciranog.

4.7: Razjašnjavaju se zahtevi za razlikovanje u identifikaciji od radio i TV stanica.

4.8: Dodate su odredbe za zdravstvenu zaštitu i sigurnost zaposlenih i publike.

4.9: Dodata je odredba koja razjašnjava da učestali ili produženi prekidi programa mogu rezultirati na opozivanje licence. Ova odredba ne namerava da bude primenjena na slučajeve prekida struje (Vidi Sekciju 8) ali namerava da adresira probleme stanica koje su zbog unutrašnjih razloga nesposobne da dosledno koriste javni resurs – licenciranu frekvenciju.

4.10: Razjašnjava zastarelo upućivanje u postojećim licencama za očekivanu tarifu za licencu u 2001 godinu.

4.11: Uveden je novi zahtev, postavljen u II delu nove licence, da se emituje programski format koji se uopšte povinuje sa programom kojeg je emiter predložio u zahtevu za licencu, i za koji je PKM na početku izdao licencu. Ova sekcija, i III deo, primenjuju Uredbu UNMIK-a 2000/36, Član 2.3, koji traži od PKM-a da uzme u obzir javni interes u izdavanju licenci. Isti sleduje, i prema tome potrebno je da bude izričit u licenci, da stanica mora da služi javnom interesu za koji je prvenstveno izdata licenca. Ovaj zahtev dozvoljava suštinske promene programskog formata sa prethodnim odobrenjem PKM-a.

5.0: Korišćenje i prenosivost licence: Ova sekcija razjašnjava prirodu licence PKM-a i uslove pod kojima ovaj prenos vlasništva stanice može ili ne može biti odobren od PKM-a.

5.1: Razjašnjava da je licenca uslovan ugovor koji dozvoljava emiteru da koristi, a ne da poseduje ili prodaje, frekvenciju, koja je javni resurs.

5.2: Razjašnjava odredbe postojećih licenci u kojima se traži prethodno odobrenje PKM-a za sve suštinske promene vlasništva. Uključuju se promene licenciranih koji su registrovani kao privatna akcionarska društva i NVO.

5.3: Pojašnjavaju se postojeće licence da sprečavaju emitere da skrivaju imensko vlasništvo stanice pri predaji efektivne kontrole stanice nelicenciranog trećeg lica.

5.4: Povezuje važenje licence sa kontinuiranom sposobnošću stanice da prvenstveno ispuni uslove licence, po pravilima PKM-a za Uslove za licencu (priloženo.) Ova pravila defenišu vlasništvo stanice i postavljaju izvesne uslove za kvalifikaciju ili diskvalifikaciju za licencu. U izvesnim okolnostima koji jasno utiču na javni interes, PKM može da traži da prenos vlasništva licence bude javno razmatrano, ili da bude predmet javnog tendera.

5.5: Razjašnjava da frekvencija licence PKM-a nije predmet vlasništva u procesima stečaja ili nasleđivanja u slučaju smrti individualnog licenciranog.

6.0 Amandmani Licence: Ova sekcija razjašnjava kako emiteri mogu da traže dopunu ili izmenu svoje licence, i daje ograničeno ovlašćenje PKM-u da inicira promene u licenci radi “obezbeđenja urednog upravljanja spektrom frekvencije.”

7.0 Kazne za narušavanje Licence i regulative PKM-a: Ova sekcija razjašnjava slučajeve kazni i dvosmislenosti nastale u postojećoj licenci.

7.1 Označava kazne koje se aktuelno primenjuju pod Uredbom UNMIK-a 2000/36.

7.2 Uključuju se i razjašnjavaju se odredbe u postojećoj licenci u slučaju da PKM konfiskuje opremu.

7.3 Ponavljaju se odredbe iz postojećih licenci, osim odredbe za sazivanje sednice Odbora za pritužbe u medijima, obaveštenjem u roku od 24 sata, koja je uklonjena kao neizvodljiva i nepotrebna. (Ova situacija nije nastala.)

8.0 Viša sila: Dodata je odredba u koju će PKM uzeti u obzir na podesan način višu silu – surove okolnosti koje su van kontrole emitera – na procenjivanju svakog neuspeha da se povinuju sa licencom.

8.1: Nabraja vrste ozbiljnih okolnosti pod kojima emiteri neće biti odgovorni za prekid programa ili sposobnost da se inače povinuju sa svojom licencom.

8.2: Razjašnjava da se svaka buduća obaveza za plaćanje tarife za licencu nastavlja uprkos okolnostima da će stanica privremeno biti van emitovanja. (Tarifa za licencu podrazumeva da odražava trošak za rezervisanje frekvencije za korišćenje od strane emitera. Frekvencija će biti rezervisana za period za koji je plaćena tarifa.) Ni manji kvarovi opreme se ne smatraju kao opravdanje za povinovanje sa licencom, uključujući i zahtev da se čuva 21 dnevna arhiva za sve programe.

9.0 Jezik: Dodata je odredba koja obaveštava da će za svako neslaganje oko prevođenja, prevladavati verzija na engleskom jeziku.

B. II deo licence PKM-a: Tehnički uslovi i termini

II deo je tabela sa 27 kategorija informacija koje definišu posebne tehničke uslove i termine za funkcionisanje svake stanice. Za svakog predajnika stavljenog u funkciju od strane emitera izdat je jedan dokument II dela.

Ovaj dokument specificira koje tačke, stanica može da promeni bez prethodnog odobrenja PKM-a (kao što su adresa studija ili telefonski broj), dostavljajući PKM-u obaveštenje u roku od 5 dana od promene.

II deo takođe specificira koje tačke stanica ne može da promeni bez prethodnog odobrenja PKM-a.

Sekcija 27 sadrži dodatne specifične uslove licence stanice, uključujući rezime vlasništva licenciranog (ako nije samo jedna osoba) i svake druge specifične uslove.

C. II deo licence PKM-a: Format Programa

III deo je tabela vrste programa (javni servis, zabava) i izvora programa (sopstvena proizvodnja, komercijalne sa spolja i reemitovane) i približne proporcije ukupnog emitovanog programa koju sastave. Očekuje se da se ovi povinuju sa strukturom programa predloženom u zahtevu emitera za licencu.

Od emitera se traži da obezbedi odobrenje za veće promene (ne za manje i privremene promene) u strukturi i formatu programa. Cilj ovog zahteva je da se obezbedi da se emiteri okvirno pridržavaju generalnog formata i strukturi programa pod kojom je izdata licenca i na kojoj se bazira korišćenje spektra frekvencije – i prema tome javnom interesu koji je prvenstveno povod za izdavanje licenci biće nastavljeno da se služi.

PKM nije zainteresovan za manje ili privremene promene programa. Zahtevi III dela su namenjeni da obezbeđuju da se program koji licencirani aktuelno emituje povinuje, u glavnim crtama, sa strukturom i sadržajem programa opisanog u zahtevu za licencu.

D. IV deo licence PKM-a: Karta Licencirane Teritorije

IV deo je digitalna slika topografske karte dela Kosova za koju je licencirani ovlašćen da pokrije. Karta će biti izrađena od strane PKM-a kao deo funkcionisanja upravljanja frekvencijom. PKM će razmatrati pozitivno zahteve emitera za poboljšanje pokrivenosti signalom u njihovoj licenciranoj zoni pokrivanja ili “uvedenoj na karti”.

E. Uslovi za licencu: (Pravilo 2005/1)

U konsultaciji sa emiterima, PKM je razvio jasan i razumljiv set uslova za dobijanje licence koji se povinuje sa najboljom evropskom praksom.

Potrebno je da se pojasne minimalni uslovi za radio-difuznu licencu i da budu jasni faktori za koje kandidat može biti diskvalifikovan za dobijanje licenci. Ovi uslovi takođe jasnije definišu vlasništvo nego u prošlosti.

U slučaju da je vlasnik stanice (nosioc licence) nađen da nije za kvalifikovanje po ovim pravilima – na primer, razlogom da je izabran na javnu funkciju – PKM će dozvoliti da za određeno vreme prenese vlasništvo stanice, shodno terminima ovog pravila, na način da se sprečava ili minimizuje poremećaj funkcionisanja stanice.

Ovo pravilo ne namerava lišiti stanice od postojećih licenci nego samo da jasno postavlja minimalne standarde.

[Kraj]

[Rev. 25. april 2005]